

Lagdelling i vækstlaget er et almindeligt fænomen som her hvor jordprøven klar skiller hvor lagene støder sammen. Lagdellingen, der kan skyldes forkert topdressning, er med til at hæmme afdræningen. Foto: Flemming Andreasen.

Af maskiner anvendes primært maskiner til luftning af overfladen. Nogle steder er man begyndt at vertidræne. Der er generelt for dårligt kendskab til, hvad der findes af maskiner på markedet og de forskellige maskiners formåen.

De sidst anlagte baner er ikke optimalt anlagt. Der er anvendt rullegræs med et for højt indhold af ler og silt der skaber en sål af ler som vandet ikke kan trænge igennem.

Krav til stadions

Der er i forbindelse med tilstandsrapporterne foreslået følgende krav, som kunne stilles til stadions:

- Banen skal fremstå med en jævn overflade. Der må ikke være ujævnheder på mere end +/- 1,5 cm målt over 6 meter.
- Græstæppet skal være tæt over hele banen, og det tilstræbes at der anvendes slidstærke græsarter med hurtig spireevne.
- Klippehøjden kan variere fra 20-25 mm. Græsafklip samles altid op, og græsset klippes på kampdagen.

En hjælp i det daglige arbejde er at foretage løbende registreringer af græs fodboldbanerne. Det har Herlev Kommune gjort gennem 15 år. Registreringerne har dannet grundlag for eventuelle justeringer i plejen. En af fordelene ved at føre dagbog over banernes tilstand er at de

personer som plejer banerne til dagligt får et godt og indgående kendskab til banerne.

Kommentarer

Der stilles stadig større krav til banerne, og er der i forvejen problemer med græsvæksten, kan det være næsten umuligt at opfylde spillernes krav til banerne. Derfor vil der være behov for en mere detaljeret pleje af de enkelte baner, men sandsynligvis også behov for anlæg af flere baner herunder træningsanlæg.

Indtil nu har plejen af fodboldbanerne generelt ikke været tilstrækkelig nuanceret, og det bunder bl.a. i mangelfuld kendskab og uddannelse inden for græspleje. Desværre har der indtil nu ikke været mulighed for speciel uddannelse i græspleje inden for fodboldbaner i Danmark. Der har i det hele taget været begrænset fokus på idrætsgræs.

Der er stort set ingen baner der er ens i anlæg og drift. Derfor bør plejeforanstaltningerne være forskellige fra bane til bane, og det er vigtigt løbende at 'stikke fingeren i jorden' for at undersøge om det er nødvendigt at foretage ekstra eller anden form for pleje. Det bliver spændende at se om der om få år så er sket en forbedring af forholdene på stadions gennem renovering og mere detaljeret pleje. □

Boldbaner renoveres med topskrælning

Græsset er klar igen allerede efter 8-9 uger

Topskrælning er en ny metode til at renovere nedslidte og ujævne græsboldbaner og golfbaner samt et hurtigere alternativ til en total omlægning.

Metoden består i at de øverste 1,5-3,0 cm af overfladen skrælles af ved hjælp af en fræserlignende maskine. Ved selve behandlingen udjævnes overfladen samtidigt med at uønsket græs og ukrudt fjernes. Det afskrællede materiale bortskaffes, og kan eventuelt genbruges som topdressemateriale efter harpning.

Udover topskrælningen vil en renovering normalt også kræve en række andre tiltag: Ujævnheder skal afrettes med harpet sandmuld eller kompostblandet topdressemateriale. Der skal tilføres topdressemateriale af ca. 80-100 m³ dressesand eller kompostblandet topdressemateriale pr. ha. Jorden skal løsnes til ca. 30 cm dybde med verti-dræn maskine. Topdressematerialet skal fordeles i verti-dræn hullerne med slæbenet. Der skal tilføres NPK-startgødning, overfladen skal rives op som forbedelse til et 1-2 cm tykt såbed og der skal eftersås med ca. 2,5-3,0 kg græsfrø pr.100m².

Fordelene ved topskrælningsmetoden er at banen er hurtigt klar til brug - allerede efter 8-9 uger efter behandling. Til sam-

menligning kræver en total omlægning at banen ligger stille i ca. 1 år. Det eksisterende græsrodnet holder banens overflade stabil, og en del af det gamle græs sætter nye skud. Behandlingen er samtidig hurtig at gennemføre. Det tager omkring 3-5 dage for en boldbane for alle arbejdsoperationer.

Ulempen ved behandlingen er at man ikke får fjernet kraftigt rod ukrudt som mælkebøtte, vejpileurt, bellis eller hvidkløver som vil være i stand til at skyde igen efter behandlingen. Planterne hæmmes dog, og metoden vil sandsynligvis kunne indgå i en samlet bekæmpelsesstrategi.

Tidspunkt for udførelse har indtil nu vist sig at være bedst i perioderne 1.maj-15.juni og 1.august-15.september. Prisen for at foretaget en topskrælning koster omkring 90.000-120.000 kr./ha ekskl. moms afhængig af behovet for opretning/afretning og eventuel afsamling af sten.

Metoden kan ikke bruges hvis der er dræningsproblemer eller komprimerede jordlag under 25-30 cm. I sådanne situationer vil det være bedre at omlægge banen.

Eva Meyle

KILDE. Jørgen Fischer: Topskrælning - en ny metode til renovering af boldbaner. Videnblad 5.6-29. Skov & Landskab, 2000.

Topskrælning består i at de øverste 1,5-3,0 cm af overfladen skrælles af ved hjælp af en fræserlignende maskine. Ved selve behandlingen udjævnes overfladen samtidigt med at uønsket græs og ukrudt fjernes.